

APS. 1. 85. 163

LEABHAR AITH-GHEARR

A'

CHEASNUICHIDH,

AIR ORDUCHADH LE,

IAR-MHINSTER:

LEIS AN D'AONTUIGH

ARD-CHLEUR EAGLAIS NA H-ALBA

AIR A CHUR AN GAELIC

LE TOMAS ROS, L.L.D.

MINISTEAR AN T-SOISGEIL ANN AN LOCEBHRAOIN.

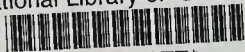

EDINBURGH:
JOHN GRANT

1892

National Library of Scotland

B000476877

LEABHAR AITH-GHEARR

A'

CHEASNUICHIDH,

AIR ORDUCHADH I.E.

IAR-MHINSTER;

LEIS AN D' AONTUICH

ARD-CHLEUR EAGLAIS NA H-ALBA

AIR A CHUR AN GAELIC

LE TOMAS ROS, LL.D.

MINISTEAR AN T-SOISGEIL ANN AN LOCHBHRAOIN

EDINBURGH:

JOHN GRANT.

1892.

LEABHAR AITH-GHEARR NAN CEIST.

1. Ceist. *Ciod e's crìoch àraid do'n duine?*

Freagradh. 'Se 's crìoch àraid do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu suthainn.

2. C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinne g' ar seòladh chum 's gu feudamaid esan a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?*

F. 'Se focal Dé, tha air a chur sìos ann an scriob-tuiribh an t-Seann Tiomnaidh agus an Tiomnaidh Nuaidh, an aon riaghailt g' ar seòladh chum 's gu feudamaid esan a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3. C. *Ciod e tha na scribeu gu h-àraid a' teagasg?*

F. Tha na scribeu gu h-àraid a' teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dé, agus an dleasan a tha Dia 'g iarraidh air an duine.

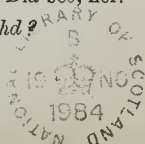
4. C. *Ciod e Dia?*

F. Tha Dia na Spiorad neo-chriochnach, bibhuan, agus neo-chaochluidheach, 'na bhith, 'na ghliocas, 'na chumhachd, 'na naomhachd, 'na cheartas, 'na mhaitheas, agus 'na fhèrrinn.

5. C. *Am bheil tuille Dé ann ach aon?*

F. Cha'n 'eil ann ach aon a mhàin, an Dia beò, fìor.

6. C. *Cia lion pearsa tha san Diadhachd?*

F. Tha trì pearsa san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an trìuir sin is aon Dia iad, ionann ann an nàdur, coimeas ann an cumhachd agus ann an glòir.

7. C. *Ciod iad orduighean Dhé?*

F. 'S iad orduighean Dhé, a rùn sìorruidh a réir comhairle a thoile, leis an d'òrduich se roimh laimh, chum a ghlòire féin, gach ni a thig gu crìch.

8. C. *Cia mar tha Dia cur 'orduighean an gnìomh?*

F. Tha Dia cur 'orduighean an gnìomh ann an oibribh a' chruthachaidh agus an fhreasdail.

9. C. *Ciod e is obair cruthachaidh ann?*

F. 'Se is obair cruthachaidh ann, gu'n d'rinn Dia na h-uile ni de neo-ni, le focal a chumhachd, ann an sè làithibh, agus iad uile ro mhaith.

10. C. *Cia mar a chruthaich Dia an duine?*

F. Chruthaich Dia an duine, fear agus bean, a réir 'iomhaigh féin, ann an eòlas, fireantachd, agus naomhachd, le uachdranachd os ceann nan creutairean.

11. C. *Ciod iad oibre freasdail Dé?*

F. 'S iad oibre freasdail Dé, e bhi a' coimhead agus a' riaghladh uile chreutairean, le'n uile ghnìomharaibh, gu ro-naomh, gu ro-ghlic, agus gu ro-chumhachdach.

12. C. *Ciod e an gnìomh àraid freasdail a rinn Dia do thaobh an duine anns an staid anns an do chruthaicheadh e?*

F. 'N nair a chruthaich Dia an duine, rinn e coicheangal beatha ris, ag iarraidh umhlachd iomlan air mar chumba; a' toirmeasg dha itheadh do mheas craoibh eòlais maith agus uile, fo phéin a' bhàis.

13. C. *An d' fhan ar ceud sinnsir anns an staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsiribh air am fàgail gu saorsa an toile féin, thuit iad o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, le peacachadh an aghaidh Dhé.

14. C. *Ciod e peacadh?*

F. 'S e peacadh briseadh lagha Dhé.

15. C. *Ciod e am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnsir o'n staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. 'S e 'm peacadh leis an do thuit ar ceud sinnsir o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, gu'n d'ith iad am meas toirmisgt.

16. C. *'N do thuit an cinneadh daonna uile ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n cho-cheangal air a dheanamh ri Adhamh, cha b' ann a mhàin air a shon féin, ach air son a shliochd, uime sin, an cinneadh daonna uile a thàinig uaithse nuas, tro' ghinealachaidh gnàthaichte, pheacaich iad annsa, agus thuit iad maille ris anns a' cheud seachran.

17. C. *Ciod an staid gus an d' thug an leagadh an cinneadh daonna?*

F. Thug an leagadh an cinneadh daonna gu staid peacaidh agus truaighe.

18. C. *Ciod e peacadh na staid sin anns an do thuit an duine?*

F. 'S e peacadh na staid anns an do thuit an duine e bhi fo chionta ceud pheacaidh Adhaimh, fo easbhuidh na ceud fhìreantachd, agus fo thruaillidheachd a nàduir gu h-iomlan, d'an goirear gu coitcheann an peacadh gin, maille ris gach peacadh gnìomh tha 'sruthadh uaith sin.

19. C. *Ciod i truaigh na staid sin anns an do thuit an duine?*

F. Troimh an leagadh, chaill an cinneadh daonna gu léir an co-chomunn ri Dia, tha iad fo 'fheirg agus a mhal-

lachd ; agus mar sin fo uile thruaighibh na beatha so, fo na bhàs féin, agus fo phiantaibh ifrinn gu siorruidh.

20. C. *An d'fhàg Dia an cinneadh daonna uile gu bhí caillte ann an staid peacaidh agus truaighe ?*

F. Air taghadh do Dhia, d'a ghean maith féin, roimh thoiseach an t-saoghail, cuid de na chinneadh dhaonna chum na beatha suthain, rinn e co-cheangal gràis, g'an saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an tabhairt gu staid sláinte tríd Fir-saoraidh.

21. C. *Co e 's Fear-saoraidh do phobull taghta Dhé ?*

F. 'Se 's aon Fhear-saoraidh do phobull taghta Dhé, an Tighearn Iosa Criosd, neach air bhí dha 'na Mhac siorruidh do Dhia, rinneadh e 'na dhuine, agus mar sin bha agus mairidh se 'na Dhia agus 'na dhuine, ann an dà nàdur, eadar-dhealaichte, agus na aon phearsa am feasd.

22. C. *Cia mar rinneadh Criosd Mhac Dhé 'na dhuine ?*

F. Rinneadh Criosd, Mac Dhé, 'na dhuine, le corp fíor agus anam reusonta a ghabhail da féin, air bhí dha, le cunhachd an Spioraid Naoimh, air a ghabhail am broinn Muire na h-Oighe, agus air a bhreith leatha, gidheadh as eugmhais poacaidh.

23. C. *Ciod iad na h-oifigean a tha Criosd a' cur an gníomh mar ar Fear-saoraidh ?*

F. Tha Criosd mar ar Fear-saoraidh a' cur an gníomh oifigean Fàidh, Sagairt, agus Rìgh, araon ann an staid 'irioslachaidh agus 'arduchaidh.

24. C. *Cia mar a tha Criosd a' cur oifig Fàidh an gníomh ?*

F. Tha Criosd a' cur oifig Fàidh an gníomh, ann a bhí a' foillseachadh dhuinn le 'fhocal agus le 'Spiorad, toil Dé a chum ar sláinte.

25. C. *Cia mar a tha Criosd a' cur oifig Sagairt an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur oifig Sagairt an gnìomh le e féin a thoirt suas aon uair mar iobairt, a dhioladh ceartais Dé, agus g'ar deanamh-ne réidh ri Dia, agus le gnàth eadar-ghuidhe a dheanamh air ar son.

26. C. *Cia mar tha Criosd a' cur oifig Rìgh an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur oifig Rìgh an gnìomh le sinne a cheannsachadh dha féin, ar riaghladh agus ar dìon'; agus le cosg' agus ceannsal a chur air na h-uilbh is naimhdean dha-san agus dhuinne.

27. C. *Ciamar a bha Criosd air 'irioslachadh?*

F. Bha Criosd air irioslachadh le bhi air a bhreith, agus sin ann an staid iosal, air a dheanamh fuidh 'n lagh, dol fuidh thruaighibh na beatha so, fuidh fheirg Dhé, agus fuidh bhàs malluichte a' chroinn-cheusaidh, le bhi air adhlacadh, agus fantuinn fuidh chumhachd a' bhàis ré seal.

28. C. *Cia mar tha Criosd air 'ardachadh?*

F. Tha Criosd air àrdachadh le 'aiseirigh o na marbh-aibh air an treas là, le 'dhol suas air nèamh, le suidhe air deas làinhe Dhé an Athar, agus le teachd a thoirt breith air an t-saoghal air an là dheireannach.

29. C. *Cia mar tha sinn air ar deanamh 'n ar luchd-co-pairt d'an t-saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha sinn air ar deanamh 'n ar luchd co'-pairt do'n t-saorsa a choisinn Criosd, leis an t-saorsa sin a bhi air a cur ruinne gu h-éifeachdach le a Spiorad Naomh-san.

30. C. *Ciamar a tha an Spiorad a' cur ruinne na saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha'n Spiorad a' cur ruinne na saorsa a choisinn Criosd, le creidimh oibreachadh annainn, leis a' bheil e 'g ar dlù-cheagal ri Criosd ann ar gairm éifeachdaich.

31. C. *Ciod i a' ghairm éifeachdach?*

F. 'S i a' ghairm éifeachdach obair Spioraid Dé, anns am bheil e dearbhadh oirne ar peacanna agus ar truaighe, a soillseachadh ar n-intinn le eòlas air Criosd, ag athnuadhachadh ar toile, agus, air lorg sin, 'g ar deanamh deònach agus comasach air Iosa Criosd a dhlù-ghabhail chugainn, mar a tha e air a thairgse dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32. C. *Ciod iad na sochaire tha iadsan a ta air ar gairm gu h-éifeachdach a' faghail anns a' bheatha so?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-éifeachdach a' faghail anns a' bheatha so fireanachadh, uchd-mhacachd, agus naomhachaidh, maille ris gach sochair eile tha co-chuideachadh no a' sruthadh uatha anns a' bheatha so.

33. C. *Ciod e fireanachadh?*

F. Is fireanachadh gnìomh saor ghràis Dhé, leis am bheil se a' maitheadh dhuinne ar n-uile pheacaidh, agus a' gabhail ruinn mar fhireanaibh 'na fhianuis féin, agus sin a mhàin air sgàth fireantachd Chrìosd, air a meas duinn, a's air a gabhail chugainn le creidimh a mhàin.

34. C. *Ciod i uchd-mhacachd?*

F. Is uchd-mhacachd gnìomh saor ghràis Dhé, leis am bheil sinne air ar gabhail a stigh ann an àireamh cloinne Dhé, agus còir againn air na h-uilo sochair a bhùineas doibh.

35. C. *Ciod e naomhachadh?*

F. Is naomhachadh obair saor ghràis Dhé, leis am bheil sinn air ar n-ath-nuadhachadh san duine gu h-iom-

lan, a réir iomhaigh Dhé, agus air ar deanamh comasach ni's mò agus ni's mò, gu bàsachadh do pheacadh, agus a bhi beò do fhireantachd.

36. C. *Ciod iad na sochairean a ta sa' bheatha so a' co-chuideachadh, no a' srutha o fhireanachadh, uchdmhacachd, agus naomhachadh?*

F. 'S iad na sochairean a ta sa' bheatha so a' co chuideachadh no sruthadh a nuas o fhireanachadh, uchdmhacachd, agus naomhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhé, sìth cogais, aoibhneas anns an Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buanachadh ann gu ruig a' chrìoch.

37. C. *Ciod iad na sochairean a ta creidmhich a' faghail o Chrìosd aig a' bhàis?*

F. Aig a' bhàs tha anamanna nan creidmheach air an deanamh forfe ann an naomhachd, a's air ball a' dol a chum glòire, agus air bhi d'an corpaibh sìor-cheangailte ri Chrìosd, ni iad còmhnuidh 'nan uaignean gu ruig an ais-eirigh.

38. C. *Ciod iad na sochairean a ta na creidmhich a' faghail o Chrìosd anns an ais-eirigh?*

F. Anns an ais-eirigh, air bhi do na creidmhich air an togail suas ann an glòir, bithidh siad air an aideachadh gu follaiseach, agus air an làn shaoradh air là a' bhreitheanais, agus air an deanamh uile bheannaichte ann an Dia a làn mhealtuinn gu sìorruidh.

39. C. *Ciod e an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine?*

F. 'S o an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine, ùmhlachd d'a thoil fhoillsichte.

40. C. *Ciod i an riaghailt ùmhlachd a thug Dia do'n duine air tùs?*

F. 'S i an riaghailt ùmhlachd a thug Dia do'n duine air tùs, lagh nam modhannan.

41. C. *C' àit am bheil lagh nam modhannan gu h-àithghearr air a chur sìos?*

F. Tha lagh nam modhanna gu h-àithghearr air a chur sìos anns na deich aitheantaibh.

42. C. *Ciod is suim do na deich aitheantaibh?*

F. 'S i is suim do na deich àitheantaibh, "An Tighearna ar Dia a ghràdhachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uil' anam, le'r n-uile neart, agus le'r n-uil' inntinn; agus ar coimhearsnaich a ghràdhachadh mar sinn féin."

43. C. *Ciod e roimh-ràdh nan deich aitheantan?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan air a chur sìos anns na briathraibh so, "Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa."

44. C. *Ciod a tha roimh-ràdh nan deich aitheantan a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn, do bhrìgh 's gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e ar Dia-ne e, agus ar Fear-saoraidh, uime sin gu bheil se mar fhliachaibh oirne uil' àitheantan a choimhead.

45. C. *Ciod i a' cheud àithne?*

F. 'S i a' cheud àithne, "Na biodh dèe sam bith eile agad a'm' fhianuis-se."

46. C. *Ciod a tha a' cheud aithne ag iarraidh?*

F. Tha a' cheud àithn' ag iarraidh oirne Dia aithneachadh agus aideachadh mar an t-aon Dia fìor, agus ar Dia-ne; agus aoradh a's glòir a thoirt dha do réir sin.

47. C. *Ciod a tha a' cheud aithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheud àithne a' toirmeasg an Dia fìor àicheadh, 'na bhith, 'na aoradh, no na ghlòir, mar Dhia, agus mar ar Dia-ne; no 'n t aoradh agus a' ghlòir a bhuineas dhasan a mhàin a thoirt do neach air bith eile.

48 C. *Cìod a tha na briathran so sa' cheud aithne, "N'am fhianuis," gu h-àraid a' teagasg dhuinn?*

F. Tha na briathra so sa' cheud àithne, "Na'm fhianuis," a' teagasg dhuinne, gu bheil Dia, d'an leir na h-uile nithe, a' toirt aire do'n pheacadh so, eadhon dia sam bith eile bhi againn, agus gu bheil e ro-dhiombach air a shon.

49. C. *Cìod i an dara àithne?*

F. 'Si 'n dara àithne, "Na dean dhuit féin dealbh snaighte, no coslas de ni sam bith a ta shuas air nèamh, no bhos air talamh, no anns na h-uisgeachaibh a tha fo'n talamh: Na crom thu féin sìos doibh agus na dean seirbhis doibh; oir mis' an Tighearna do Dhia, is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithrichean air a' chloinn, agus an treas agus an ceathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi; agus a' taisbeanadh tròcair do mhìl-tìbh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas m' àitheantan."

50. C. *Cìod a tha 'n dara àithne ag iarraidh?*

F. Tha'n dara àithne ag iarraidh oirne gach gnè aoraidh agus orduigh Diadhaidh a dh' àithn Dia 'na fhocal, a ghabhail chugainn, 'sa choimhead againn, 'sa ghleidheadh gu glan, iomlan.

51. C. *Cìod a tha 'n dara àithn' a' toirmeasg?*

F. Tha'n dara àithn' a' toirmeasg aoradh a thoirt do Dhia le dealbhaibh, no air mhodh air bith eile nach 'eil orduichte 'na fhocal.

52. C. *Cìod iad na reusona a tha ceangailte ris an dara àithne?*

F. 'Siad na reusona tha ceangailte ris an dara àithno, àrd-uachdranachd Dhé os ar cionn-ne, a shealbh-chòir annainn, agus 'eud airson 'aoraidh féin.

53. C. *Ciod i an treas aithne?*

F. 'Si an treas àithne, "Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé 'an diomhanas; oir cha inheas an Tighearna neo-chiontach a neach a bheir 'ainm an dìomhain."

54. C. *Ciod a tha an treas aithne ag iarraidh?*

F. Tha an treas àithne ag iarraidh gnathachadh naomh, urramach a dheanamh air ainmibh, buaidhibh, feartaibh, òrduighibh, briathraibh, agus oibribh Dhé.

55. C. *Ciod a tha an treas aithne ag toirmeasg?*

F. Tha an treas àithne a' toirmeasg mi-naomhachadh, no mi-ghnàthachadh ni sam bith leis am bheil Dia 'ga fhoillseachadh féiu.

56. C. *Ciod an reuson a tha ceangailte ris an treas aithne?*

F. 'Se 'n reuson a tha ceangailte ris an treas àithne, ged fheud luchd-briseadh na h-àithne so dol as o dhioghaltas a thaobh dhaoine, gidheadh nach fhuing an Tighearn ar Dia dhoibh dol as o 'cheart bhreitheanas féin.

57. *Ciod i a' cheathramh aithne?*

F. 'Si a' cheathramh àithne, "Cuimhnich là na Sàbaid a choimhead naomh. Sè làithean saothraichidh tu, agus ni thu t'uil' obair: Ach 'se an seachdamh là Sàbaid an Tighearna do Dhé: anns an là sin cha dean thu obair sam bith; thu féin, no do mhac, no do nighean, d'òglach, no do bhan-òglach, no d'ainmhidh, no do choigreach, a ta an taobh a stigh do d'gheataibh: oir ann an sè làithibh rinn an Tighearna nèamh agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta anna; agus ghabh se fois air an

t-seachdamh là ; air an aobhar sin bheannaich an Tigh-earna là na Sàbaid, agus naomhaich se e."

58. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' cheathramh àithne ag iarraidh coimhead naomh a dheanamh do Dhia air na tràthaibh suidhicht' a dh'òrduich se 'na fhocal ; ach gu h-àraid aon là iomlan as na seachd làithibh gu bhi 'na shàbaid naomh dha féin.

59. C. *Ciod an la dheth na seachd a dh'òrduich Dia gu bhi 'na shabaid?*

F. O thoiseach an t-saoghail a nuas gu aiseiridh Chrìosd, dh'òrduich Dia an seachdamh là a bhi 'na shàbaid anns gach seachduin, agus a' cheud là do'n t-seachduin riamh o sin, gu ruig deireadh an t-saoghail, a leantuinn agus a ghnàthachadh, is e sin Sàbaid nan Crìosduidhean.

60. C. *Cia mar is coir an t-Sàbaid a naomhachadh?*

F. Is còir an t-Sàbaid a naomhachadh le fois naomh a ghabhail ré fad an là sin, eadhon o na gnothaichibh saoghalta, o'n aighear agus o'n t-sùgradh a tha ceadaicht' air làithibh eile, agus an ùine uile a bhuileachadh ann an oibrìbh cràbhaidh gu diomhair agus gu follaiseach, saor o mheud 'sa tha feumail a chaitheadh ann an oibrìbh éigin agus tràcair,

61. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg dleasdanas na sàbaid a dhearnad, no dheanamh le mì-chùram, an t-sàbaid a mhi-naomhachadh le diomhanas, no le ni sam bith a dheanamh a ta cronail ann féin, no le smuaintibh, briathraibh, no gnìomharaibh neo-fheumail, mu'r gnothuichibh, no ar sùgradh shaoghalt.

62. C. *Ciod na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne?*

F. 'S iad na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinne sè làithean do'n t-seachdain air son ar gnothaichean féin, ag agradh còir àraid air an t-seachdamh là, an eisimpleir a thug se féin, agus gu'n do bheannaich e là na sàbaid.

63. C. *Ciod i a' chuigeadh aithne?*

F. 'S i a' chuigeadh àithne, "Thoir onair do d' athair agus do d' mhàthair; a chum gu 'n sìnear do làithean air an fhearann a tha an Tighearna do Dhia a' toirt duit."

64. C. *Ciod a tha a' chuigeadh aithne ag iarruidh?*

F. Tha a' chuigeadh àithne ag iarruidh an onoir a choimhead, agus an dleasdanas a choilionadh, a bhuineas do gach neach 'an lorg an inbhe 'san dàimh fa leth d'a chéile, ann an àirde, no 'n ìsle, no 'n coimeas inbhe.

65. C. *Ciod a tha a' chuigeadh aithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' chùigeadh àithne a' toirmeasg ni sam bith a dheanamh an aghaidh na h-onoir agus an dleasdanas a bhuineas do gach neach, an lorg an inbhe 's an dàimh fa leth da chéile.

66. C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris a' chuigeadh aithne?*

F. 'S e 'n reusan a tha ceangailte ris a' chùigeadh aithne, gealladh air sonas agus saoghal fada, (a réir mar bhitheas sin chum glòire Dhé, agus am maith féin) do uile luchd-coimhid na h-àithne so.

67. C. *Ciod i 'n t-seathadh aithne?*

F. 'S i 'n t-sèathadh àithne, "Na dean mortadh.

68. C. *Ciod a tha an t-seathadh aithne ag iarruidh?*

F. Tha 'n t-sèathadh àithne ag iarruidh gach uile dhì-

69 C. *Ciod a tha an t-seathamh aithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-sèathamh àithne a' toirmeasg ar beatha féin no beatha ar coimhearsnaich a thoirt air falbh gu h-eucorach, no ni sam bith a chuidicheas gu sin a dheanamh.

70. C. *Ciod i an t-seachdamh àithne?*

F. 'S i an t-seachdamh àithne, "Na dean adhaltran-as."

71. C. *Ciod a tha 'n t seachdamh aithn' ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne ag iarraidh ar geamnuidheachd féin agus geamnuidheachd ar coimhearsnaich a choimhead, ann ar cridhe, ann ar cainnt, agus ann ar beusaibh.

72. C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh aithn' a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg na h-uile smuain, focail, agus gnìomh neo-gheamnuidh.

73. C. *Ciod i an t-ochdamh àithne?*

F. 'S i an t-ochdamh àithne, "Na dean gaduidh-eachd."

74. C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh aithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne ag iarraidh ar saobhreas saoghalt fein, agus saobhreas saoghalt dhaoin' eile chur ar aghaidh gu laghail.

75. C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh aithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg gach ni a bhacas ar saobhreas saoghalt féin, no saobhreas saoghalt ar coimhearsnaich gu h-eucorach.

76. C. *Ciod a an naodhamh aithne?*

F. 'Si an naodhamh àithne, "Na tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich."

77. C. *Ciod a tha an naodhamh aithne ag iarruidh ?*

F. Tha 'n naodhamh àithne ag iarruidh an fhirinn a choimhead eadar duin' agus duine, agus ar deadh ainm féin agus deadh ainm ar coimhearsnaich a sheasamh, agus a chur air aghaidh, gu h-àraid ann an thabhairt fianuis.

78. C. *Ciod a tha 'n naodhamh aithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n naodhamh àithne a' toirmeasg gach ni a tha leth-tromach air an fhirinn, no a ni eacoir air ar deagh ainm féin, no air dheagh ainm ar coimhearsnaich.

79. C. *Ciod i 'n deicheamh aithne ?*

F. 'Si 'n deicheamh àithne, "Na sanntaich tigh do choimhearsnaich, na sanntaich bean do choimhearsnaich, no 'òglach no 'bhan-oglach, no dhamh, no 'asal, no aon ni is le do choimhearsnach."

80. C. *Ciod a tha 'n deicheamh aithne ag iarruidh ?*

F. Tha 'n deicheamh àithne ag iarruidh bhi làn-thoilichte le 'r crannchur féin, maille ri fonn spioraid, ceart agus seirceil do ar coimhearsnach, agus do gach ni a bhineas da.

81. C. *Ciod a tha 'n deicheamh aithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n deicheamh àithne a' toirmeasg na h-uile tallach air ar staid féin, farmaid agus doilgheis ri maith ar coimhearsnaich, agus na h-uile togradh agus miaun ana-cneast do ni sam bith a ta aige.

82. C. *Am bheil neach sam bith comasach air aith-eanta Dhé a choimhead gu foirfe ?*

F. Cha 'n 'eil neach sam bith nach 'eil ach 'na dhuin 'a

a mhàin, o thuiteam ar ceud sinnsir', comasach air àith-eanta Dhé a choimhead gu foirfe sa' bheatha so ; ach tha na h-uile 'g am briseadh gach là ann an smuain, focal, agus gnìomh.

83. C. *Am bheil gach uile bhriseadh an lagha coimeas ann an uamhrachd ?*

F. Tha cuid do pheacaibh annta féin, agus a thaobl iomadh antromachaidh, ni's uamhara am fianuis Dé na chéile.

84. C. *Ciod a tha gach aon pheacadh a' toiltinn ?*

F. Tha gach aon pheacadh a' toiltinn feirge agus mallachaidh Dhé, araon anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha a ta ri teachd.

85. C. *Ciod à tha Dia ag iarraidh uainne chum 's gu 'n seachainn sinn fhearg agus a mhallachd a thoill sinn a thaobh ar peacaibh ?*

F. Chum 's gu'n seachainn sinne fearg agus mallachd Dhé a thoill sinn a thaobl peacaidh, tha Dia ag iarraidh uainne creidimh ann an Iosa Criosd, aithreachas chum beatha maille ri gnàthachadh dichiollach gach meadhoin o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' compàirteachadh ruinne sochairean na sarosa.

86. C. *Ciod e creidimh ann an Iosa Criosd ?*

F. Creidimh ann an Iosa Criosd, is gràs slàinteil e, leis am bheil sinn 'ga ghabhail-sa, agus 'g ar socrachadh féin airsan air son slàinte, mar a ta se air a thairgse dhuinn anns au t-soisgeul.

87. C. *Ciod e aithreachas chum beatha ?*

F. Aithreachas chum beatha, is gràs slàinteil e, leis am bheil am peacach (air mothachadh dha gu ceart a pheac-

aidh féin, agus tròcair Dhé ann an Crìosd) le doilgheas agus fuath d' a pheacadh, a' tionndadh uaith gu Dia, le làn rùn, agus gnàth-thàirgse, nuadh ùmhlachd a thabh-airt dha.

88. C. *Cìod iad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Crìosd a' compairteachadh ruinn sochaircan na saorsa?*

F. 'S iad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Crìosd a' compairteachadh ruinne shochaircan na saorsa, 'òrduighean féin, gu h-àraidh am focal, na sàcramaite, agus urnuigh; a tha uile air an deanamh éifeachdach a chum slàinte do na daoineibh taghta.

89. C. *Cionnus a tha 'm focal air a dheanamh éifeachdach a chum slàinte?*

F. Tha Spiorad Dhé a' deanamh leughaidh, ach gu h-àraid searmonachaidh an fhocail, 'na mheadhon éifeachdach chum peacaich fhàgail ris agus iompadh, agus chum an togail suas ann an naomhachd, agus ann an co-fhurtachd, trìd creidimh, chum slàinte.

90. C. *Cionnus is còir am focal a leughadh agus éisd-cachd, chum 's gu 'm bi e éifeachdach a chum slàinte?*

F. Chum 's gu 'm bi am focal éifeachdach a chum slàinte, feumaidh sinne aire thoirt da le dùrachd, ullachadh agus ùrnuigh, a ghabhail chugainn le creidimh agus gràdh, a thasgaidh 'n ar cridheachaibh, agus a chur an gnìomh 'n ar caithe-beatha.

91. C. *Cionnus a tha na sacramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh éifeachdach chum slàinte?*

F. Tha na sàcramaite air an deanamh 'nam meadhonaibh éifeachdach chum slàinte, cha'n ann o bhrìgh sam bith annta féin, no san ti a fhrithoileas iad, ach troimh

bheannachadh Chrìosd a mhàin, agus oibreachadh a Spioraid 'san dream a ghabhas iad le creidimh.

92. C. *Cìod e sin Sacramaint ?*

F. Sacramaint is òrdugh naomh le Chrìosd i, anns am bheil Chrìosd agus sochairean a' chùmhaint nuaidh air an taisbeanadh, air an seulachadh, agus air an cur ris na creidimhich, le comharaibh faicsinneach.

93. C. *Cìod iad sacramainte an Tiomnaidh Nuaidh ?*

F. 'S iad sàcramainte an Tiomnaidh Nuaidh, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna.

94. C. *Cìod e sin baisteadh ?*

F. Am baisteadh is sàcramaint e, anns am bheil ionnlad le uisg', ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh, a' ciallachadh, agus a' seulachadh, gu bheil sinn air ar suidheachadh ann an Chrìosd, agus 'n ar luchd-co'-pairt deth shochairibh cùmhainte nan gràs, a' daingneachadh fòs ar bòid gur leis an Tighearna sinn.

95. C. *Co d' an còir am baisteadh a fhrithealadh ?*

F. Cha chòir am baisteadh a fhrithealadh do dhream sam bith a tha an taobh a muigh d' an eaglais fhaicsinnich, agus an aìdich iad an creidimh ann an Chrìosd, agus ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a tha 'nam buill d' an eaglais fhaicsinnich a bhaisteadh.

96. C. *Cìod e sin Suipeir an Tighearna ?*

F. Suipeir an Tighearna is sacramaint i, anns am bheil bàs Chrìosd air fhoillseachadh, le aran agus fion a thabh-airt agus a ghabhail a réir 'ordugh féin; agus iadsan a ghabhas so gu h-iomchuidh, tha siad (cha 'n ann air mhodh chorpora, ach trìd creidimh) air au deanamh 'nan luchd-co'-pairt d'a chorp agus d'a fhuilsan, le 'uile shoch-

airibh, chum am beathachadh spioradail, agus am fàs ann an gràs.

97. C. *Cìod a tha feumail a chum Suipeir an Tighearna a ghabhail gu h-ìomchuidh?*

F. Is feumail dhoibhsan leis am b' àill Suipeir an Tighearna a ghabhail gu h-ìomchuidh, iad féin a cheasnachadh air an eòlais, chum corp an Tighearna aithneachadh; air an creidimh, chum beathachadh airson; air an aithreachais, an gràdh, agus an nuadh-ùmhachd; air eagal, air teachd dhoibh gu neo-ìomchuidh, gu'u ith agus gu'n òl iad breitheanas dhoibh féin.

98. C. *Cìod e sin urnuigh?*

F. 'Se ùrnuigh bhi cur suas ar n-athchuinge ri Dia, ag iarraidh nithe do réir a thoile, ann an ainm Chrìosd, le aideachadh ar peacanna, agus a' toirt buidheachais dha airson a thiodhlacaibh.

99. C. *Cìod an riaghailt a thug Dia dhuinn g' ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh?*

F. Tha focal Dé uile feumail gu'r seòladh ann an urnuigh a dheanamh; ach 's i 'n riaghailt àraid seòlaidh, an urnuigh sin a theagasg Chrìosd d'a dheisciobluibh, d'an goirear gu coitchionn "Urnugh an Tighearna."

100. C. *Cìod a tha roimh-ràdh Urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh Urnuigh an Tighearna (eadhon, "Ar u-Athair a ta air nèamh,") a' teagasg dhuinn teachd an fagus do Dhia leis gach uile urram naomh agus muinghinn, mar chloinn chum an Athar, a ta comasach agus deònach air cuideachadh leinn; agus gur còir dhuinn urnuigh a dheanamh maille ri daoineibh eile, agus air an son.

101. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheud iarrtus?*

F. 'S a' cheud iarrtus (eadhon, "Gu naomhaichear d' ainm,") tha sinn a' guidheadh, Gu ma toil le Dia sinne agus muinntir eile a dheanamh comasach air e féin a ghlòrachadh anns gach aon ni leis am bheil e 'ga fhoillseachadh féin; agus gu'n òrduicheadh se gach aon ni chum a ghlòire féin.

102. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns an dara iarrtus?*

F. San dara iarrtus (eadhon, "Thigeadh do rìoghachd,") tha sinn a' guidheadh, gu'm biodh rìoghachd Shatain air a sgrìos, agus rìoghachd nan gràs air a meudachadh, gu'm bi sinn féin agus muinntir eile air ar toirt d' a h-ionnsuidh, agus air ar coimhead innt; agus gu'm biodh rìoghachd na glòire air a luathachadh.

103. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns an treas iarrtus?*

F. San treas iarrtus (eadhon, "Deanar do thoil air thalamh mar a nìthear air nèamh,") tha sinn a' guidheadh, gu'n deanadh Dia sinn comasach agus deònach le 'ghràs, chum eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bhi umhal, agus strìochdadh dhi anns gach aon ni, amlhuidh mar a ta na h-aingil air nèamh.

104. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheathramh iarrtus?*

F. Sa' cheathramh iarrtus (eadhon, "Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail,") tha sinn a' guidheadh, Gu faigheamaid, deth shaor thoirbheartas Dé, cuibhrionn chuimseach deth nithe maithe na beatlia so, agus gu mealamaid a bheannachadh leo.

105. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' chuig-eadh iarrtus?*

F. Sa' chùigeadh iarrtus (eadhon, "Agus maith dhuinn ar fiachan, mar a mhaitheamaid d' ar luchd-fiach,") tha sinn a' guidheadh, Gu maitheadh Dia dhuinn gu saer ar n-uile pheacaidh; agus is mò ar misneach so iarruidh. gu bheil sinn air ar neartachadh le a ghràis, gu maith-eanas a thoirt do dhaoineibh eile o ar cridhe.

106. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns an t-seathadh iarrtus?*

F. San t-seathadh iarrtus (eadhon, "Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc,") tha sinn a' guidheadh, gu'n gleidheadh Dia sinn o bhi air ar buaireadh chum peacaidh, no gu'n cumadh o suas agus gu'n saoradh se sinn an uair a bhuairear sinn.

107. C. *Cìod a tha co-dhùnadh Urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha co-dhùnadh Urnuigh an Tighearna (eadhon, "Oir is leatsa an rìoghachd, agus an cumhachd, agus a' ghlòir gu sìorruidh, Amen,") a teagasg dhuinn ar misneach ann an urnuigh a ghabhail o Dhia a mhàin, agus ann ar n-urnuigh esan a mholadh, le rìoghachd, cumhachd, agus glòir a thoirt da. Agus mar dhearbhadh air ar miann, agus ar dòchas ri éisdeachd fhaghainn, Jeir-eamaid. *Amen.*

NA DEICH AITHEANTAN.

ECSODUS XX.

LABHAIR Dia na briathran so uile, ag ràdh, Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Èiphit, á tigh na daorsa.

I. Na biodh dée sam bith eile agad a'm' làthair-sa.

II. Na dean dhuit féin dealbh snaighte, no coslas de ni sam bith a ta shuas air nèamh, no bhos air talamh, no anns na h-uisgeachaibh a tha fo'n talamh: Na crom thu féin sìos doibh agus na dean seirbhis doibh; oir mis' an Tighearna do Dhia. is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithrichean air a' chloinn, gus an treas agus an ceathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi; agus a' taisbeanadh trècair do mhiltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas m' àitheantan.

III. Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé 'an diomhanas; oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach a neach a bheir 'ainm an dìomhain.

IV. Cuimhnich là na Sàbaid a choimhead naomh. Sè làithean saothraichidh tu, agus ni thu t'uil' obair: Ach 's e an seachdamh là Sàbaid an Tighearna do Dhé: anns an là sin cha dean thu obair sam bith; thu féin, no do mhac, no do nighean, d'òglach no do bhan-òglach, no d'ainmhidh, no do choigreach, ata an taobh a stigh do d' gheataibh: oir ann an sè làithibh rinn an Tighearna nèamh agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta anna; agus ghabh se fois air an t-seachdamh là; air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na Sàbaid agus naomhaich se o.

V. Thoir onair do d' athair agus do d' mhàthair; a chum gu 'n sìnear do làithean air an fhearann a tha an Tighearna do Dhia a' toirt duit.

VI. Na dean mortadh.

VII. Na dean adhaltranas.

VIII. Na dean gaduidheachd.

IX. Na tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich.

X. Na sanntaich tigh do choimhoarsnaich, na sanntaich bean do choimhearsnaich, no 'òglach, no 'bhanòglach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's lo do choimhearsnach.

NA DEICH AITHEANTAN ANN AN DAN.

1. Na géil do neach sam bith ach mi.
2. Do dh'iomhaidh-bhréig' a chaoidh na strìochd.
3. Ainm naomh do Dhé na luaidh gu faoin.
4. Cuimhnich a Shàbaid choimhead naomh.
5. Do d' phàrantan thoir onair mhòr.
6. Is neach air bith na mort 's na leòn.
7. Bho neo-ghloin' cum thu féin gun lochd.
8. 'S na goid ged bhiodh do staid ro bhochd.
9. A's fianuis bhréig na toir air neach.
10. 'S na sanntaich cuid do choimhearsnaich.

URNUIGH AN TIGHEARNA.

MATA vi.

Ar n-Athair a ta air nèamh. Gu naomhaichear d' Ainm. Thigeadh do rioghachd. Deanar do thoil air thalamh mar a nithear air nèamh. Tabhair dhuinn an diugh ar n-arau làthail. Agus maith dhuinn ar fiacha, amhuil mar a mhaitheas sinn d'ar luchd-fiach. Agus na leig am buaireadh sinn ; ach saor sinn o ole : Oir is leatsa an rioghachd, agus an cumhachd, agus a' ghlòir, gu siorruidh. Amen.

A' CHREUD.

Creideam ann an Dia an t-Athair Uile-chumhachdach, Cruithfhear nèimh agus na talmhainn ; agus ann an Iosa Criosd, aon Mhac-san, ar Tighearna, neach a ghineadh o'n Spiorad Naomh, a rugadh leis an Oigh Muire, a a dh'fhuiling fo Phontius Pilat, a cheusadh, a fhuair bàs, agus a dh'adhlacadh, a chaidh sìos do staid nam marbh, a dh'éirich a rìs o na marbhaibh air an treas là, a chaidh suas air nèamh, agus a ta 'na shuidhe air deas làimh Dhé an Athar Uile-chumhachdaich, agus as a sin a thig a thoirt breith air na beòthaibh agus air na marbhaibh. Creideam anns an Spiorad Naomh, anns an Eaglais naoimh choitcheann, ann an co-chomunn nan naomh, ann am maitheanas peacaidh, ann an aiseirigh a' chuirp, agus anns a' bheatha mhaireannach. Amen.

CRIOCH.

x

